

حسابدار جوان - مهندس جوان

مهندس جوان
(قسمت دهم)

عبدالرحمن جنت مكان(١)

در شماره‌های گذشته مطالبی پیرامون صورت‌های مالی به عنوان محصولیاً ستاده سیستم حسابداری مالی ارائه و بطور اجمال در مورد صورت وضعیت مالی (ترازنامه) و صورتحساب سود و زیان و صورت سود(زیان) انباشته بحث گردید. در آنجا گفته شد که ترازنامه وضعیت مالی

یک موسسه را در تاریخی معین نشان می‌دهد و صورت حساب سود و زیان نیز نمایان‌گر نتایج فعالیت‌های یک موسسه در یک دوره مالی معین است. اطلاعات مندرج در این صورت‌ها معمولاً پرسش‌هایی در ذهن استفاده کننده از آنها ایجاد می‌کند که این صورت‌ها قادر به پاسخگویی به آنها نیستند. از جمله:

- ۱- چرا در حالی که موسسه سودآور است توانایی کافی جهت پرداخت سود سهام وجود ندارد؟
۲- چرا موسسه با وجود سودآور بودن عملیاتش قادر به انجام تعهدات خود نیست؟
۳- وضعیت وجه نقد از سال گذشته تا پایان امسال چه تغییری کرده است؟

۳- وضعیت وجه نقد از سال گذشته تا پایان امسال چه تغییری کرده است؟

-۴ اصولاً چه رابطه‌ای بین ترازنامه و صورتحساب سود و زیان وجوددارد؟

دیگری بود که حاوی همه اطلاعات لازم باشد.

همن دلیل در ابتدا کزارشی بنام (صورت منابع و مصارف) که بعد آباه (صورت تغییرات در وضعیت مالی) تغییر نام یافت ایجاد شد. اماورشکستگی برخی شرکت‌های تجاری بعلت فقدان وجه نقد مورد نیازبرای ادامه عملیات

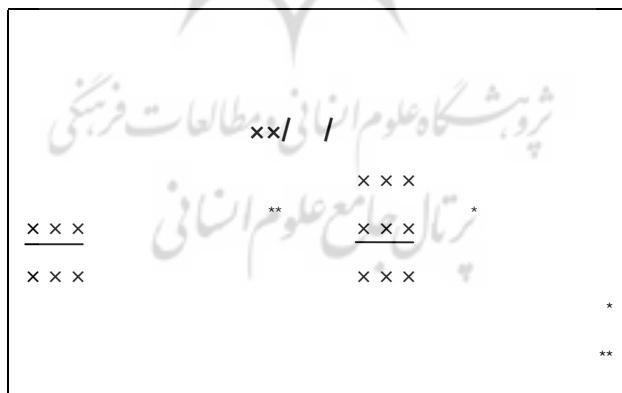
جاري، متغيرات بياني تغييرات وصعيت نقدینگی موسسات نمود.
بدین ترتیب نقش و کاربرد اطلاعات مربوط به جریان‌های نقدی برای پیش‌بینی عملکرد آینده موسسات اقتصادی

بیش از پیش مورد توجه قرار گرفت و (صورت گردش وجهه نقد) ((١)) جایگزین (صورت تغییرات در وضعیت مالی) گردید.

صورت گردش وجه نقد

هدف اصلی صورت گردش وجوده نقد ارائه اطلاعات درمورد پرداختها و دریافت‌های نقدی و همچنین تغییرات موجودی نقد می‌باشد. بنابر این صورت گردش وجوده نقد باید جریان‌های ورود وجه نقد به یک موسسه و جریان‌های خروج وجه نقد از آن را طی یک دوره مالی نشان دهد، بنحوی که علل تغییر مانده موجودی نقد در ابتدای دوره به مانده موجودی نقد در بیان دوره مشخص شود.

برای روشن شدن مطلب بهتر است ترازنامه و اقلام آن را مد نظر قرار داده و آنرا به صورت خلاصه‌تری به شکل زیر نشان دهیم:

در این شکل می‌توان تاثیر هرگونه تغییر در اقلام ترازنامه‌طی جریان فعالیت‌های موسسه بر وجه نقد را به راحتی درکنمود.

چنانچه دارایی‌های جاری را شامل اقلام مختلف وجه نقد، بدھکاران، موجودی کالا و پیش‌پرداخت بدانیم، مشاهده‌می‌کنیم که به غیر از وجه نقد، هرگونه افزایش یا کاهش در اقلام دیگر موجب افزایش یا کاهش وجه نقد می‌شود.

سی سود. فعالیت‌های عملیاتی طبقه‌بندی نمود.

فعالیت‌های عملیاتی منجر به وجود وجوه نقد، از حمله‌های دشمن می‌باشد:

- وصول وجه نقد از مشتریان
  - دریافت سود سهام
  - داده حاصل از سپاهه گزاری

- سایر دریافت‌های نقدی عملیاتی همچنین فعالیت‌های عملیاتی منجر به خروج وجوه نقد از جمله موارد ذیل می‌باشد:
- پرداخت به فروشنده‌گان کالا
- پرداخت حقوق و دستمزد
- پرداخت هزینه وامگیری
- پرداخت مالیات
- سایر پرداخت‌های عملیاتی

اما سرمایه‌گذاری‌ها نیز در جریان تداوم فعالیت موسسه تغییر می‌کند. هرگونه تغییر در اقلام سرمایه‌گذاری که شامل دارایی‌های بلندمدت و سرمایه‌گذاری در سهام باشد، باعث تغییر در وجه نقد می‌شود. فعالیت‌هایی که اساساً بر رویدادها و مبادلات دارایی‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها تاکید دارد تحت عنوان فعالیت‌های سرمایه‌گذاری طبقه‌بندی می‌شوند.

فعالیت‌های سرمایه‌گذاری که منجر به ورود وجه نقدمی‌شوند شامل موارد زیر هستند:

- دریافت اقساط وام و تسهیلات اعطایی
- دریافت وجوه حاصل از فروش دارایی‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها

همچنین فعالیت‌های سرمایه‌گذاری که منجر به خروج وجه نقد می‌شود شامل موارد زیر هستند:

- افزایش در دارایی‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها
- اعطای وام و تسهیلات مالی به دیگران

هرگونه تغییر در سمت چپ ترازنامه نیز موجب تغییر در وجه نقد می‌شود. فعالیت‌هایی که اساساً بر رویدادها و مبادلات مربوط به وام‌ها و سایر بدهی‌های درازمدت و حقوق صاحبان سهام تاکید دارد تحت عنوان فعالیت‌های تامین مالی شناخته می‌شوند.

فعالیت‌های تامین مالی که منجر به ورود وجه نقد می‌شود شامل:

- وجود نقد حاصل از افزایش سرمایه (انتشار سهام جدید)
- وجود نقد حاصل از وام‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت

فعالیت‌های تامین مالی که منجر به خروج وجه نقد می‌شود شامل:

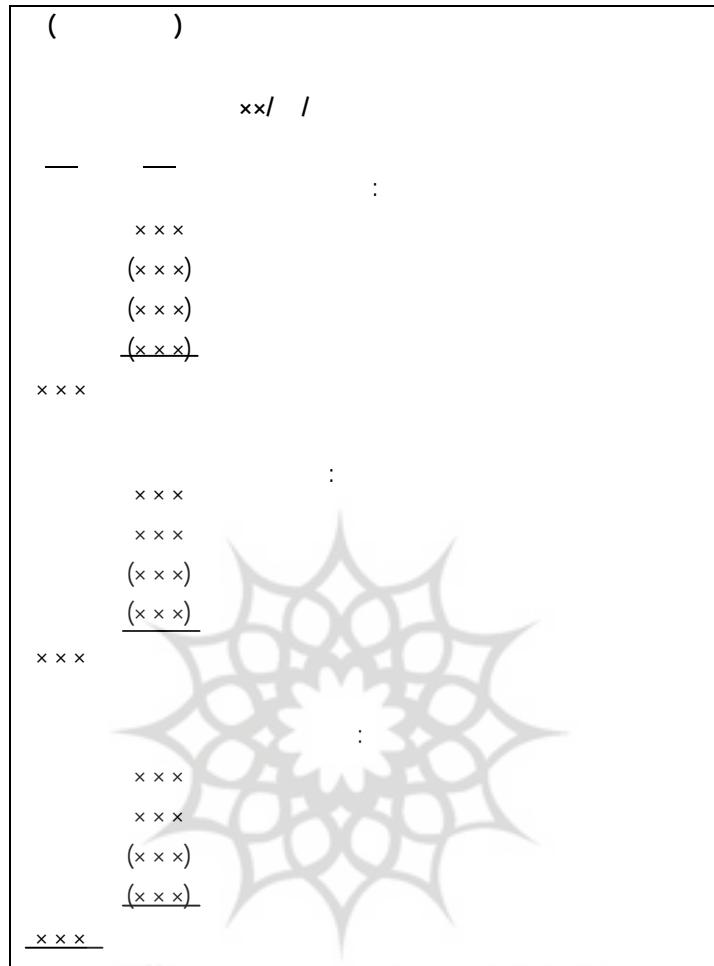
- پرداخت نقدی سود سهام
- بازپرداخت وجوه وام گرفته شده

با توجه به مطالب گفته شده شکل ساده‌ای از صورت‌گردش وجوه نقد بدین گونه است:

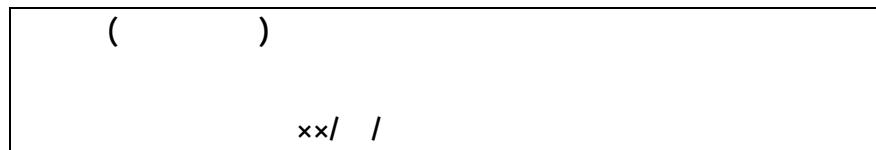
دیال	دیال	شرکت نمونه ترازنامه تاریخ ۱۳۹۰/۱۲/۲۹
	x x x	فعالیت‌های عملیاتی: ووجه نقد حاصل از فعالیت‌های عملیاتی ووجه نقد مصرف شده در فعالیت‌های عملیاتی خالص ووجه نقد ناشی از فعالیت‌های عملیاتی
x x x		فعالیت‌های سرمایه‌گذاری: ووجه نقد حاصل از فعالیت‌های سرمایه‌گذاری ووجه نقد مصرف شده در فعالیت‌های سرمایه‌گذاری خالص ووجه نقد ناشی از فعالیت‌های سرمایه‌گذاری
	x x x	فعالیت‌های تامین مالی: ووجه نقد حاصل از فعالیت‌های تامین مالی ووجه نقد مصرف شده در فعالیت‌های تامین مالی خالص ووجه نقد ناشی از فعالیت‌های تامین مالی
x x x	x x x	افزایش یا کاهش در موجودی نقد مانده موجودی نقد در اول دوره مانده موجود نقد در پایان دوره

لازم به اشاره است که در ارتباط با روش‌های محاسبه برای گزارشگری گردش وجوه نقد ناشی از فعالیت‌های عملیاتی، دو روش پذیرفته شده وجود دارد:

۱- روش مستقیم: در این روش اطلاعات مربوط به ورودجه نقد ناشی از فعالیت‌های عمدۀ عملیاتی مستقیماً محاسبه می‌شود. برای محاسبه گردش وجوده نقد صورت سود و زیان و سایر اقلام مربوطه باید از مبنای تعهدی به مبنای نقد تبدیل شود. شکل ساده‌ای از این صورت به روش مستقیم را ملاحظه نمودید. لکن به جهت روش‌تر شدن مطلب نمونه کامل‌تری از صورت گردش وجوده نقد به شکل زیر ارائه می‌شود:

۲- روش غیر مستقیم: در این روش تنها خالص گردش وجوده نقد ناشی از فعالیت‌های عملیاتی از طریق تعديل سود خالص گزارش شده با بت‌آثار اقلام غیرنقدی موثر بر اندازه‌گیری سودنشان داده می‌شود. نمونه ساده‌ای از صورت گردش وجوده نقد به روش غیر مستقیم را می‌توان به شکل زیر نشان داد:

—	—	:
× × ×		
× × ×		:
× × ×		
× × ×		:
(× × ×)		
<u>(× × ×)</u>		
× × ×		
<hr/>		
× × ×		

(ادامه دارد)

منابع:

- صورت گردش وجود نقد، عزیز عالیور، مجله حسابدار، شماره ۱۰۵ و ۱۰۶، آبان ۱۳۷۳
- صورت جریان‌های نقدی تا چه اندازه سودمند است؟ ترجمه: عبدالرضا تالانه- مجید میراسکندری، مجله حسابدار شماره ۹۲ و ۹۴، اسفند ۱۳۷۱
- صورت گردش وجود نقد، سعید صنعت کار، مجله حسابدار، شماره ۱۲۱، مرداد ۱۳۷۶
- فصلنامه حسابداری برق، شماره ۵، پاییز ۱۳۷۴
- فصلنامه حسابداری برق، شماره ۱۰، زمستان ۱۳۷۵

۱- کارشناس ارشد حسابداری - عضو هیأت علمی آموزشکده فنی صنعت آب و برق خوزستان
Cash Flow Statement -۲

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی